

приходом до влади політико-олігархічних угруповань, які отримують власні надприбутки за рахунок природних ресурсів України, цей процес продовжується в ще більших масштабах.

Всесвітній екологічний форум, що пройшов 20 років тому в Ріо-де-Жанейро ніби посіяв в думках людей надію на новий етап розвитку людства в бік «сталого, збалансованого розвитку». На конференції в Ріо багато хто повірив у міф про новий світ, який нарешті зрозумів свої проблеми, про світ, що управляється міжнародними інститутами, які спираються на «громадянське суспільство» [1]. Однак, це дійсно виявилось черговим міфом – «громадянське суспільство» прогало боротьбу за новий світ глобальним корпораціям і ВТО. А конференція «Ріо+20», що пройшла в 2012 р., показала, що людство не тільки не усвідомило помилки минулого століття, але ще більше спрямувала свої зусилля на задоволення людських потреб за рахунок природи. Бо якщо в підсумковому документі Конференції Ріо+20 сказано, що головною задачею «сталого розвитку» є людина [2], то цей шлях давно нам відомий, як і слова з Біблії «Тож сказав Бог: "Сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу, і нехай вона панує над рибою морською, над птаством небесним, над скотиною, над усіма дикими звірями й над усіма плазунами, що повзають на землі.". Результат такого панування за останні століття і призвів планету до кризи.

То що ж робити? Невже «сталий розвиток Ріо» потерпів крах? Насправді, не все, що закладено в Ріо, було «марними мріями для бідних». Є й позитив. І його можна знайти саме в документах Ріо. Як вже було сказано на початку, деякі принципи Ріо та пункти програми ХХІ століття все ж вдалося виконати, хоч і не в повній мірі. Це – принципи участі громадськості в прийнятті рішень, доступ до правосуддя та екологічної інформації, міжнародне співробітництво. Ці – демократичні принципи, закріплені в нашому законодавстві. Вони дозволяють захищати навколишнє середовище України. Крім того, наша країна стала не тільки частиною економічного світу після вступу в ВТО, а й частиною екологічного світового співтовариства, що дає змогу впливати на внутрішні – економічні, суспільні та політичні процеси.

Отже, екологічній громадськості потрібно не стільки реалізовувати «сталий розвиток Ріо», скільки – взявши те позитивне і корисне, що було в документах Ріо, просувати в Україні нові ідеї щодо виходу країни з екологічної кризи.

Література: 1. Кристоф Аригон Альтернативный глобализм. Новые мировые движения протеста. - М.: «Гилея», 2004. – 203 с. 2. https://rio20.un.org/sites/rio20.un.org/files/a-conf.216-l-1_russian.pdf.pdf

Васько Р.В.,
*студент кафедри менеджменту ЧДІЕУ,
м. Чернігів, Україна*

КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ

Туризм є однією із важливих галузей економіки. Щороку, за даними державної служби статистики, Україну відвідують близько 20 мільйонів туристів.

Під туристичним кластером ми визначаємо систему інтенсивної виробничо-технологічної та інформаційної взаємодії органів державної, місцевої влади, науковців, туристичних підприємств, постачальників базових та додаткових послуг із приводу створення спільного туристичного продукту. До складу туристичних кластерів відносяться управлінські структури і групи підприємств та організацій, географічно сконцентрованих в межах території, які спільно використовують туристичні ресурси, спеціалізовану туристичну інфраструктуру, локальні ринки праці, здійснюють спільну маркетингову та рекламно-інформаційну діяльність [1]. Особливе місце необхідно виділити органам місцевої влади, які всебічно підтримуватимуть ініціативу та виступатимуть поєднуючою ланкою між науковцями і туристичними об'єднаннями.

Досліджуючи туристичні можливості Чернігівського регіону як складової держави, ми дійшли висновку, що створення туристичного кластеру є перспективним, адже об'єктами туризму в області є близько 200 визначних пам'яток історії та архітектури XI-XII та XVII-XIX ст, три національних заповідники (архітектурно-історичний «Чернігів стародавній», історико-культурний «Качанівка», Національний державний Батуринський історико-культурний

заповідник), парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, Тростянецький дендропарк, Менський зоопарк, музеї. Область має передумови для розвитку зеленого та сільського туризму, які останнім часом набувають популярності в Європі.

Зелений туризм базується на використанні як існуючого, так і створеного сільського житлового фонду або угідь. З екологічної точки зору сільський туризм доцільно розвивати у межах південних районів регіону, більшість з яких належить до достатньо екологічно чистих територій. Щодо сільського туризму, то він пропонує не лише відпочинок, а й за власним бажанням участь у сільськогосподарських роботах: доглядати за худобою, збирати урожай тощо. Така форма організації дозволить частково, а то і повністю відшкодувати витрати на придбання туристичної путівки [2,3].

Цілком реальне створення туристичного кластеру Чернігівської області, який об'єднає в собі таких членів-учасників як обласне управління у справах туризму і спорту, Чернігівський державний інститут економіки і управління (кафедра туризму і природокористування), історичний факультет Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г Шевченка, історико-культурні заповідники, туристичні фірми, рекламні агенції, підприємства поліграфії, готелі, заклади харчування тощо. Співпраця між ними підвищить конкурентоспроможність, економічну ефективність і, саме головне, забезпечить збільшення приросту туристів, що призведе до покращення економічних показників туристичної індустрії в регіоні. На нашу думку, аналогічна робота можлива і навіть необхідна у всіх регіонах України.

Внаслідок створення і функціонування кластерів відбудуться наступні зміни:

- З'являться нові інновації, адже сучасні технології в організації, управлінні, координації, збуті і, саме головне, фінансуванні здатні відкрити додаткові можливості в конкурентній боротьбі;

- Зросте інтерес до отримання економічної вигоди. Кластерне об'єднання буде зацікавлене у прирості туристів і нарощуванні спільних прибутків;

- Відбудеться вдосконалення сфери послуг, створення якнайкращих умов відпочинку, проживання, подорожей;

- Посилиться інформаційне забезпечення, тобто створення баз даних і WEB-сторінок, які дають змогу одержувати повну і відкриту інформацію щодо туристичної індустрії.

Але існує ряд ключових проблем, які потребують нагального вирішення:

1. Недостатній розвиток туристичної та обслуговуючої інфраструктури, в тому числі готелів високого класу.

2. Руйнація багатьох історичних споруд.

3. Недостатність інформаційно-рекламного забезпечення у сфері туристично-екскурсійної та санаторно-курортної діяльності [4].

Вирішивши всі ці проблеми, для регіонів відкриваються нові перспективи розвитку туристичної індустрії. Завдяки створивши потужних і конкурентоспроможних туристичних кластерів, зростуть обсяги надання туристичних послуг, збільшиться приток інвестицій, покращиться прибутковість туристичної індустрії, збільшаться платежі до бюджету, будуть створені нові робочі місця, відбудеться впровадження інноваційних технологій і буде наданий досить потужний поштовх розвитку туристичної діяльності регіонів та держави в цілому.

Література: 1. Терехух А.А. Туристичний кластер як форма посилення конкурентних переваг / А.А. Терехух, Н.Б. Бандура // Науковий вісник НЛТУ України: Зб. наук.-техн. праць. – Львів: РВВ НЛТУ України, 2010. - С.265-268. 2. Смолій В. А., Федорченко В. К., Цибух В. І. Енциклопедичний словник-довідник з туризму - К.: Видавничий дім. «Слово», 2006. – 372 с. 3. Козир З. Кластери як соновна форма організації виробництва і виробничих відносин регіонального рівня // Підприємство, господарство і право.-2006.-№4.- С.146-179. 4. Шабардіна Ю.В. Розвиток рекреаційної сфери Чернігівської області в рамках євро регіону „Дніпро” / Ю.В. Шабардіна // Регіональна економіка: зб. наук. праць. Луцьк. нац. техн. ун-ту / відп. ред. Герасимчук З.В. – Луцьк: ЛНТУ, 2008. -Вип. 5 (17). - Ч. 4. – С.224-233.